

AANVULLEND ECOLOGISCH VELDONDER-
ZOEK

VLIERTUIN

TE WINTERSWIJK

GEMEENTE WINTERSWIJK

- * Bodem
- * Waterbodem
- * Water
- * Archeologie
- * Ecologie
- * Milieu

Ecologie

Aanvullend ecologisch veldonderzoek Vliertuin te Winterswijk in de gemeente Winterswijk

Opdrachtgever	BRO Postbus 4 5280 AA Boxtel
Project	WIN.BRO.ECO2
Rapportnummer	12126440
Status	Eindrapportage
Datum	9 oktober 2013
Vestiging	Doetinchem
Opsteller	Ing. E.R. Witter
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
	5.1 Vleermuizen.....	6
	5.2 Steenmarter	8
	5.3 Overige soorten	9
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	10
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van BRO opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch veldonderzoek ten behoeve van het project de Vliertuin te Winterswijk in de gemeente Winterswijk.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd in het kader van de herontwikkeling van de onderzoekslocatie alsmede een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van het verkennend natuurwaarden onderzoek dat door BRO in juli 2012 is uitgevoerd (rapport 211x04478, 6 december 2012). Hiertoe is een bronnenonderzoek uitgevoerd en is op 24 juli 2012 een verkennend veldbezoek uitgevoerd op de onderzoekslocatie door een ecooloog van BRO. Op basis hiervan is nader onderzoek naar het voorkomen van steenmarters en vleermuizen op de onderzoekslocatie geadviseerd.

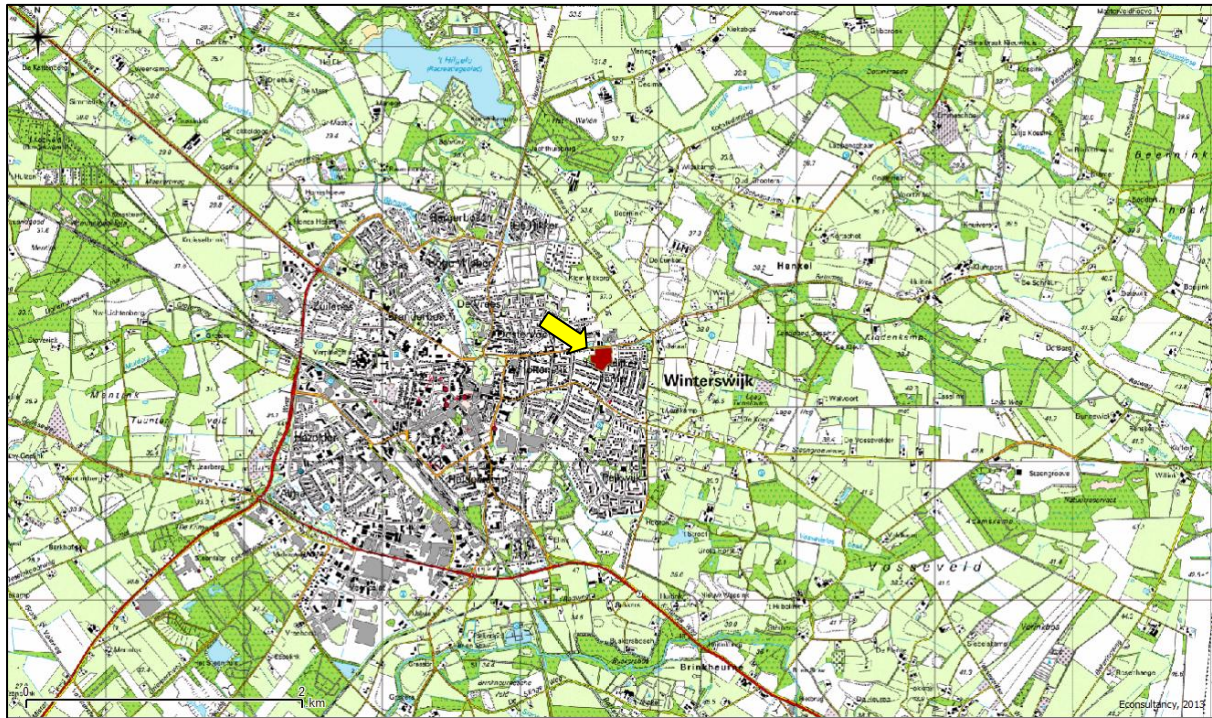
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 2 ha) betreft het plangebied Vliertuin, gelegen aan de noordoostzijde van de kern van Winterswijk in de gemeente Winterswijk (zie figuur 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 41 E (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 247.600$, $Y = 443.770$.

Figuur 1. Topografische ligging onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een terrein dat is bebouwd met een loods van een aannemersbedrijf (A) en een drietal schoolgebouwen (B, C, en D). De gebouwen zijn als volgt in gebruik (zie figuur 2):

- A: Opslag en voormalige werkplaats (machinale houtbewerking).
- B: De Vlier, katholieke Daltonschool.
- C: Peuterspeelzaal Klaverblad.
- D: Kinderdagverblijf de Vuurtoren.

Verder bestaat de onderzoekslocatie uit gazon, verhard schoolplein, houtsingels en enkele monumentale bomen.

Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich de Vredenseweg en een bejaardenflat. Aan de oostzijde grenst de onderzoekslocatie aan de tuinen en woonhuizen langs de Acacialaan. Aan de zuidzijde bevindt zich de Olmenstraat en de Vlierstraat. Aan deze wegen bevindt zich woonbebouwing. Aan de westzijde bevinden zich ruime achtertuinen van de bebouwing aan de Vredenseweg.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens de onderzoekslocatie te herontwikkelen en nieuwbouw te realiseren. Daartoe zal de huidige bebouwing worden gesloopt. Concrete inrichtingsplannen zijn bij Econsultancy niet bekend.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Door BRO is aangegeven dat nader onderzoek is vereist naar aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing, alsmede naar verblijfplaatsen van de steenmarter.

Gedurende de uitvoering van het huidige veldonderzoek bleek dat in 2007 en 2008 al onderzoek was verricht naar vleermuizen en steenmarters. Voor de bestemmingsplanprocedure zijn deze onderzoeken niet meer bruikbaar vanwege de ouderdom en het feit dat niet volgens het vleermuisprotocol is gewerkt. Destijds (2007 en 2008) was er nog geen sprake van een vleermuisprotocol.

Door Stichting Staring Advies is in 2007 een inventarisatie van beschermde fauna uitgevoerd op de onderzoekslocatie (rapport 780, projectnummer 643). De aanwezigheid van steenmarters en vleermuizen is onderzocht door middel van drie bezoeken in de avonduren. De bezoekdata waren 8 mei, 11 juli en 17 juli 2007.

Op 8 mei 2007 werden vlak na zonsondergang 23 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen en later op de avond 8 laatvliegers. In juli werd een tiental foeragerende laatvliegers waargenomen. Er zijn tijdens het onderzoek in 2007 geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Ook zijn er geen sporen van steenmarters gevonden.

Stichting Staring Advies concludeert ten aanzien consequenties voor de Flora- en faunawet dat op de onderzoekslocatie sprake is van een belangrijk foerageergebied voor laatvliegers. Het verwijderen van de houtige opstanden betreft een overtreding van de Flora- en faunawet. Behoud van de monumentale bomen en het bosje langs de Vredenseweg voorkomt overtreding ten aanzien van foerageergebied van laatvliegers.

In 2008 is aanvullend op het onderzoek uit 2007 wederom vleermuisonderzoek verricht (Stichting Staring Advies, rapportnummer 0830, projectnummer 985, mei 2008). Er zijn twee avondbezoeken aan de onderzoekslocatie gebracht, op 20 april en 26 mei 2008.

Uit het onderzoek is gebleken dat er door vleermuizen intensief werd gefoerageerd. Bij de bebouwing zijn echter geen uitvliegende vleermuizen waargenomen. Geconcludeerd werd dat de verblijfplaatsen zich vermoedelijk dicht bij de onderzoekslocatie bevinden.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren worden uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2013), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureau's en de Zoogdiervereniging, in overleg met Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/ zwermplaats voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten.

Het totale aantal uitgevoerde veldbezoeken is op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van twee waarnemers per veldronde gedurende de zomerperiode. Verwacht wordt dat met vijf bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Tabel I bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Onderzoeksinspanning per soortgroep

		april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen	tijdstip	-	1 x ochtend* 2 x avond*		-	2 x avond	
	datum		8 mei, 6 juni, 2 juli 2013			29 augustus, 21 september 2013	
	functie		zomer/kraamverblijf/foerageergebied			paar/baltsverblijf	
steenmarter	tijdstip	-	1 x inspectie				
	datum		6 juni 2013				
	functie		verblijfplaats				

* Het veldwerk is door twee personen uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 10 °C. De windsnelheid lag beneden de 3 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vleermuizen

8 mei 2013

Tijdens het eerste veldbezoek, in de avond van 8 mei 2013, is het veldwerk uitgevoerd door twee personen, waarbij werd gepost bij de schoolgebouwen C en D en het terrein van het aannemersbedrijf (A). Voorafgaand aan het veldbezoek is de geschiktheid van de bebouwing als verblijfplaats voor vleermuizen beoordeeld. Hieruit kwam naar voren dat de bebouwing van de Daltonschool (B) weinig geschikt is voor vleermuizen. Er zijn nergens open stootvoegen of betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Omdat de trefkans van het zien uitvliegen van een enkele vleermuis gering is, is besloten meer aandacht aan de meest geschikte bebouwing te geven. Tijdens de ochtendronde is de bebouwing B wel onderzocht.

Ter hoogte van het pand van het aannemersbedrijf (A) werden kort na zonsondergang twee gewone dwergvleermuizen waargenomen, die vanuit noordelijke richting over de onderzoekslocatie vlogen. Uit de bebouwing van het aannemersbedrijf zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Ter hoogte van het schoolgebouw (B) werd direct na zonsondergang een gewone dwergvleermuis waargenomen die langs de gevel van het gebouw vloog.

Later op de avond werden boven het centrale deel van de onderzoekslocatie enkele foeragerende laatvliegers en gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het betroffen minimaal 6 laatvliegers en evenzoveel gewone dwergvleermuizen.

6 juni 2013

In de vroege ochtend werd nabij de bebouwing B, C en D gezocht naar zwermende gewone dwergvleermuizen. Er was die ochtend weinig vleermuisactiviteit, ondanks de gunstige weersomstandigheden. Er werden een passerende laatvlieger, enkele foeragerende rosse vleermuizen en een gewone dwergvleermuis waargenomen. Rond de bebouwing werden geen invliegende vleermuizen ontdekt.

In avonduren is gepost rond de bebouwing A, na afloop van een inpandige inspectie ten behoeve van steenmarters. Gekozen is voor het uitvoeren van een avondronde ter plaatse van gebouw A en een ochtendronde ter hoogte van de overige bebouwing op grond van de potentiële geschiktheid van bebouwing A voor laatvliegers. De overige bebouwing is voornamelijk geschikt voor gewone dwergvleermuizen.

Uit de inpandige inspectie van gebouw A bleek dat er geen dakbeschot aanwezig was en de muren uit een enkele laag stenen zijn opgebouwd. Voor laatvliegers is de bebouwing daardoor niet geschikt. Voor gewone dwergvleermuizen is een kleine uitbouw aan de achterzijde van de werkplaats wel geschikt, als gevolg van ruimte achter de dakrand/betimmering.

Tijdens de avondronde werd rond de bebouwing een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Uitvliegende dieren zijn niet aangetroffen. Later op de avond werd door 3 gewone dwergvleermuizen gefoerageerd rond de vijver in de tuin van het aangrenzende woonhuis. De vleermuizen gebruikten de vijver ook om te drinken. Voor het overige werd door enkele laatvliegers gefoerageerd rond de monumentale bomen op de onderzoekslocatie.

2 juli 2013

Tijdens de ochtendschemering werd aan de achterzijde van het gebouw een gewone dwergvleermuis waargenomen die in de bebouwing vloog. De verblijfplaats betreft een betonnen afdeksteen op één van de muren. In de afdeksteen zijn vier openingen aanwezig. In één van deze openingen kroop de gewone dwergvleermuis naar binnen in de steen.

Verder werd rond de bebouwing D een passerende gewone grootoorvleermuis waargenomen. Er zijn geen indicaties dat deze soort in de bebouwing op de onderzoekslocatie een verblijfplaats heeft.

Rond de overige bebouwing (A, B en C) werd gedurende de ochtendschemering geen vleermuisactiviteit waargenomen.

Figuur 3. Verblijfplaats gewone dwergvleermuis.

29 augustus 2013

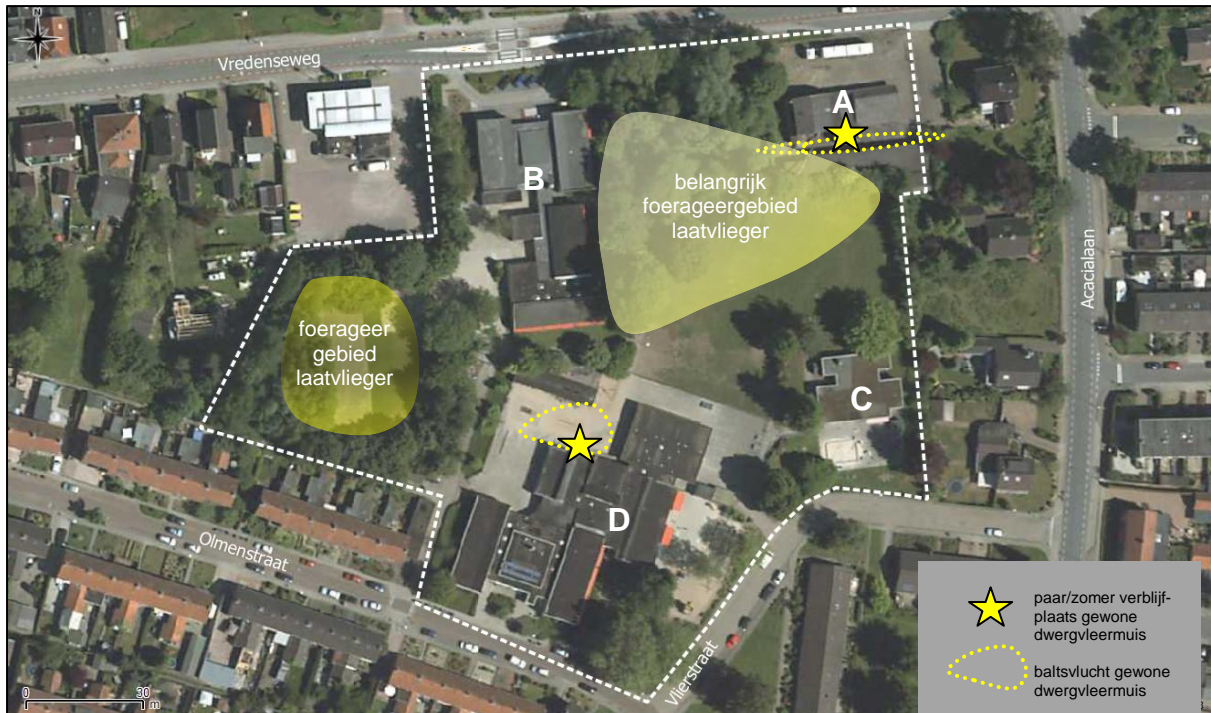
Het veldbezoek op 29 augustus 2013 is gericht geweest op het waarnemen van baltsactiviteit. Dit veldwerk wordt vanaf een uur na zonsondergang gestart. Op dat moment zijn de vleermuizen al uitgevlogen en proberen de mannetjes middels baltsvluchten vrouwelijke vleermuizen te lokken.

Tijdens het veldbezoek is één baltsende mannetje gewone dwergvleermuis aangetroffen, ter hoogte van de verblijfplaats in gebouw D. Voor het overige werden her en der foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Laatvliegers werden niet meer gezien.

21 september 2013

Tijdens het veldbezoek van 21 september 2013 werd wederom ter hoogte van de verblijfplaats in gebouw D een baltsend mannetje waargenomen. Ook ter hoogte van gebouw A werd een baltsende gewone dwergvleermuis gezien en gehoord. Het dier vloog voortdurend langs de achterzijde van het gebouw, waarbij het sociale geluiden liet horen. Op basis van dit gedrag mag worden aangenomen dat zich in de stenen uitbouw een paarverblijfplaats bevindt.

De waarnemingen gedurende het onderzoek zijn samengevat weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Samenvatting waargenomen functies voor vleermuizen in het seizoen 2013.

5.2 Steenmarter

Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd.

De opslagschuren en de zolder van de voormalige werkplaats van het aannemersbedrijf (gebouw A) is potentieel geschikt als verblijfplaats. De overige bebouwing is weinig geschikt vanwege het ontbreken van toegangsmogelijkheden voor de soort. Op 6 juni 2013 is een in pandige inspectie van de bebouwing op het terrein van het aannemersbedrijf uitgevoerd, waarbij met behulp van een zaklantaarn is gezocht naar sporen van gebruik door steenmarters, zoals uitwerpselen en prooiresten.

Tijdens de in pandige inspectie zijn geen sporen aangetroffen die duiden op gebruik van de onderzoekslocatie door een steenmarter. Op basis van deze gegevens is het uit te sluiten dat de steenmarter een vaste rust- of verblijfplaats heeft op de onderzoekslocatie.

5.3 Overige soorten

Het veldonderzoek heeft zich gericht op het aantonen van verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarters. De veldbezoeken zijn specifiek afgestemd op deze soortgroepen. Het aantonen van verblijfplaatsen van overige soorten, zoals broedvogels is middels de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk. Tijdens de veldbezoeken is echter een functie waargenomen voor kauwen die Econsultancy niet onvermeld wil laten.

Tijdens de veldbezoeken in juli, augustus en september, is vast komen te staan dat twee bomen (haagbeuk) op de onderzoekslocatie een functie hebben als slaapplaats van een groep kauwen. Het betreft een groep van enkele tientallen vogels. Hoewel het hier om een vaste rust- of verblijfplaats gaat, wordt een dergelijke slaapplaats normaal gesproken met de huidige interpretatie van de Flora- en faunawet niet als jaarrond beschermd beschouwd. De kap van de bomen houdt in dat de functie als slaapplaats verloren gaat. Door het behoud van de bomen kan de functie naar verwachting behouden blijven.

Figuur 5. Locatie slaapplaats kauw.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Van de onderzochte soorten is enkel een toetsing aan de Flora- en faunawet aan de orde voor vleermuizen.

Beschermingsregime

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Functie van de onderzoekslocatie voor vleermuizen

De onderzoekslocatie heeft een functie voor twee soorten vleermuizen. Voor laatvliegers is enkel een functie als foerageergebied aangetoond. Het betreft echter wel een belangrijk foerageergebied. Laatvliegers foerageren in specifiek habitat, dat wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van lanen en solitaire bomen in een donkere en beschutte omgeving. Laatvliegers zijn grote vleermuizen die vrij lange foerageervluchten maken en niet zoals de veel kleinere gewone dwergvleermuizen rond één boom een grillige kunnen vlucht maken. De omstandigheden op de onderzoekslocatie zijn voor laatvliegers aanwezig op het centraal gelegen gazon en in mindere mate rond het schoolplein van de Daltonschool. Deze gebieden zijn ook geschikt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen en worden als zodanig ook gebruikt.

Voor gewone dwergvleermuizen is er aanvullend op het gebruik als foerageergebied ook een verblijfsfunctie aanwezig, het betreft in totaal twee mannetjes die een verblijfplaats hebben in het gebouw van kinderdagverblijf de Vuurtoren en in de stenen aanbouw van de voormalige werkplaats van het aannemersbedrijf. Laatstgenoemde verblijfplaats heeft een specifieke functie als paarverblijfplaats. In het pand van kinderdagverblijf de Vuurtoren is zowel de functie als paarverblijf, als die van een zomerverblijf aanwezig. De functie als winterverblijfplaats kan moeilijk worden aangetoond. De aangetoonde verblijfplaats is echter niet geschikt voor gebruik in de winter, doordat deze naar verwachting niet vorstvrij is.

Wetgeving

De inrichtingsplannen op de onderzoekslocatie kunnen een negatief effect hebben op het foerageergedrag van laatvliegers en gewone dwergvleermuizen. In het plan zal daarom rekening gehouden moeten worden met het behoud van voldoende beschutting en donkerte. Het behoud van de monumentale bomen is eveneens noodzakelijk. Econsultancy adviseert een activiteitenplan op te stellen waarin de maatregelen worden verwoord die voorkomen dat er negatieve effecten op het leefgebied van met name de laatvlieger optreden. Het Ministerie van Economische zaken kan middels een ontheffingsaanvraag toetsen of deze maatregelen afdoende zijn.

Voor het verstoren van de vaste verblijfplaatsen van de twee gewone dwergvleermuizen is een ontheffing noodzakelijk voor artikel 11 van de Flora- en faunawet. In een activiteitenplan zal moeten worden aangetoond dat de ecologische functionaliteit van het gebied voor de gewone dwergvleermuizen te allen tijde blijft gehandhaafd. Om negatieve gevolgen te voorkomen dienen maatregelen uitgevoerd te worden die bestaan uit het slopen buiten de gevoelige periodes van de soort, het wederom geschikt maken van de nieuwbouw voor de gewone dwergvleermuis en het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied, ter overbrugging van de periode tussen sloop en nieuwbouw.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van BRO een aanvullend ecologisch veldonderzoek uitgevoerd ten behoeve van het project de Vliertuin te Winterswijk in de gemeente Winterswijk.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd in het kader van

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de onderzoekslocatie te herontwikkelen en nieuwbouw te realiseren. Daartoe zal de huidige bebouwing worden gesloopt. Concrete inrichtingsplannen zijn bij Econsultancy niet bekend.

Functie onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie heeft een functie voor twee soorten vleermuizen. Voor laatvliegers is enkel een functie als foerageergebied aangetoond. Het betreft echter wel een belangrijk foerageergebied. De omstandigheden op de onderzoekslocatie zijn voor laatvliegers aanwezig op het centraal gelegen gazon en in mindere mate rond het schoolplein van de Daltonschool. Deze gebieden zijn ook geschikt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen en worden als zodanig ook gebruikt.

Voor gewone dwergvleermuizen is er aanvullend op het gebruik als foerageergebied ook een verblijfsfunctie aanwezig, Het betreft in totaal twee mannetjes die een verblijfplaats hebben in het gebouw van kinderdagverblijf de Vuurtoren en in de stenen aanbouw van de voormalige werkplaats van het aannemersbedrijf.

Een verblijfsfunctie voor steenmarters kan op basis van het onderzoek worden uitgesloten.

Verder is vast komen te staan dat twee bomen (haagbeuk) op de onderzoekslocatie een functie hebben als slaapplek van een groep kauwen. Het betreft een groep van enkele tientallen vogels.

Conclusie

De inrichtingsplannen op de onderzoekslocatie kunnen een negatief effect hebben op het foerageergedrag van laatvliegers en gewone dwergvleermuizen. Econsultancy adviseert een activiteitenplan op te stellen waarin de maatregelen worden verwoord die voorkomen dat er negatieve effecten op het leefgebied van met name de laatvlieger optreden. Het Ministerie van Economische zaken zal middels een ontheffingsaanvraag toetsen of deze maatregelen afdoende zijn.

Voor het verstoren van de vaste verblijfplaatsen van de twee gewone dwergvleermuizen is een ontheffing noodzakelijk voor artikel 11 van de Flora- en faunawet. In een activiteitenplan zal moeten worden aangetoond dat de ecologische functionaliteit van het gebied voor de gewone dwergvleermuizen te allen tijde blijft gehandhaafd. Om negatieve gevolgen te voorkomen dienen maatregelen uitgevoerd te worden die bestaan uit het slopen buiten de gevoelige periodes van de soort, het wederom geschikt maken van de nieuwbouw voor de gewone dwergvleermuis en het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied, ter overbrugging van de periode tussen sloop en nieuwbouw.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Oprachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

E-MAIL
info@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

